

Spørsmål til Skole-Norge høsten 2022

Bekymringsfullt fravær, elever fordrevet fra Ukraina og utfordringer ved praktisk læring er noen av temaene i høstens spørreundersøkelse.

RAPPORT | SIST ENDRET: 19.01.2023

Tittel:

Spørsmål til Skole-Norge. Analyser og resultater fra Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til skoler og skoleeiere høsten 2022

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Ann Cecilie Bergene, Ørjan Arnevig Samuelsen, Magnus Eliasson Stubhaug, Karl Solbue Vika og Vegard Wiborg

ISBN:

978-82-327-0585-6 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2022

Hva svarer Skole-Norge?

«Spørsmål til Skole-Norge» blir gjennomført to ganger årlig. Noen temaer gjentas og noen varierer. Som en del av [evaluering av fagfornyelsen](#) gjentar vi spørsmål om fagfornyelsen hver vårspørring i perioden 2021–2025.

[Se oversikt over alle spørringene til Skole-Norge fra 2009 til i dag](#)

Hovedfunn

- Halvparten av skoleeiere og skoleledere har inntrykk av at bekymringsfullt fravær har økt etter pandemien. Flere så tegn til økning også før pandemien.
- 40 prosent av skoleledere mener at de har utfordringer med å skaffe nødvendig kompetanse til oppfølging av elever fordrevet fra Ukraina.
- Mange skoleledere opplever problemer knyttet til praktisk undervisning, særlig i musikkundervisningen.

Bekymringsfullt fravær

Nærmere halvparten av skoleeiere og skoleledere har inntrykk av at bekymringsfullt fravær har økt etter pandemien. Økningen er størst ved store skoler og i store kommuner.

Mange skoleledere er usikre på om pandemien er den reelle årsaken til økningen i fravær. Enkelte hevder at pandemien kan ha endret elevenes holdninger og senket foreldrenes terskel for å holde barna hjemme. Andre bruker begrepet skolevegning og peker på en økning av dette, samt at flere har utfordringer med psykisk helse.

Alle de åtte fylkeskommunene som har svart på undersøkelsen, og så å si alle skolelederne ved videregående skoler, har rutiner og planer for forebygging og oppfølging av bekymringsfullt fravær. Det er også en høy andel grunnskoleledere som oppgir dette, men andelen er betydelig lavere blant skoleeiere på kommunenivå.

Elever fordrevet fra Ukraina

Det er en høyere andel skoler i små kommuner som har tatt imot elever fordrevet fra Ukraina, sammenliknet med skoler i både mellomstore og store kommuner.

73 prosent av skoleledere sier de bruker digitale hjelpemidler i tilretteleggingen av opplæringen av ukrainske elever. 79 prosent av skoleledere mener skolen i liten grad, eller ikke i det hele tatt, har kompetanse i morsmålsopplæring for ukrainske elever, og 65 prosent mener skolen ikke har kompetanse til å gi ukrainske elever tospråklig opplæring i fag.

41 prosent av grunnskoleledere og 33 prosent av videregåendeledere mener at de har utfordringer med å skaffe nødvendig kompetanse til oppfølging av elever fordrevet fra Ukraina.

Utfordringer for praktisk læring

Nesten alle grunnskoler gjennomfører praktisk undervisning i kroppsøving, mat og helse og kunst og håndverk i stor eller svært stor grad. For musikk oppgir derimot 10 prosent at de i liten grad gjennomfører praktisk undervisning.

En betydelig andel skoleledere opplever problemer knyttet til den praktiske undervisningen. 18 prosent av skolelederne opplever utfordringer med praktisk undervisning i kunst og håndverk og 37 prosent opplever utfordringer med musikkundervisningen.

Den vanligste utfordringen er mangel på egnede arealer og utstyr. For praktisk musikkundervisning er i tillegg mangel på lærerkompetanse et vanlig problem.

Om rapporten

NIFU gjennomfører to årlige spøringer i skolesektoren på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Spørsmålene stilles til skoleledere i både grunnskolen og videregående skole, og skoleeiere i både kommunene og fylkeskommunene. Spørringene gir nødvendig informasjon som brukes i direktoratets oppfølging av viktige satsingsområder.

Høstens spørring ble gjennomført i perioden 15. september–23. oktober 2022.

Temaene i undersøkelsen

1. Kompetansepakker i skoleutviklingsarbeid
2. Rammeplan for SFO
3. Tilskuddsordningene for lokal kompetanseutvikling
4. Etter- og videreutdanning for lærere
5. Standpunktvurdering
6. Veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere
7. Tilrettelegging nasjonale prøver i lesing og engelsk
8. Bruk av fleksibilitet i fag og timefordeling
9. Bruk av faget utdanningsvalg på ungdomstrinnet
10. Kartlegging av eventuelle utfordringer for praktisk læring
11. Bekymringsfullt fravær
12. Elever fordrevet fra Ukraina

Svarprosenten var som følger:

- Kommuner: 58 prosent
- Grunnskoler: 48 prosent
- Videregående skoler: 61 prosent
- Fylkeskommune: 8 av 11

Svarprosentene er en del lavere blant skoleledere i grunnskolen enn det var før koronapandemien.

Svarprosenten for de andre målgruppene er i tråd med det vi vanligvis oppnår. Representativiteten vurderes som tilstrekkelig god.